

Tines Entre dues Valls

El Pont de Vilomara i Rocafort

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Serra de Puig Gili

Coordenades:

Latitud: 41.69504
Longitud: 1.90387
UTM Est (X): 408788
UTM Nord (Y): 4616498

Classificació

Número de fitxa 08182 - 253
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle XVIII-XIX
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: El conjunt es troba en bon estat de conservació tot i que hi ha algunes esquerdes. En estar assentat a un marge seria convenient fer una consolidació ja que pot perillar la seva estructura

Protecció Inexistent

Accés Difícil

Ús actual: Sense ús

Titularitat Privada

Titular: 08181A014000030000OI

Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart

Data de registre de la fitxa: dv., 10/08/2018 - 02:00

Descripció

La denominació d'aquestes tines la va posar en Miquel Ballbé per la seva ubicació enlairada entre la vall del Flequer i la vall de Sant Jaume. Actualment queden dins un bosc que les fa quasi invisibles, i per aquest motiu no van sortir al recull que va fer el Consorci de les Valls del Montcau l'any 2005.

Es tracta de dues tines de planta rectangular exteriorment i amb els cups circulars, amb dues construccions adossades. El conjunt està situat en un desnivell que permet l'accés als cups per la part superior.

La part inferior de les tines és de pedra i morter de calç i l'interior del cup recobert de rajoles de ceràmica envernissada amb un punt de curvatura. Sobre els murs es suporta la coberta, tant la de les tines com les de les barraques és de volta de canó de pedra i es conserven en bon estat. La coberta feta amb el mètode d'aproximació de filades i a sobre s'estén una capa de sorra i pedruscall.

L'accés superior de la tina situada a l'est encara conserva una frontissa de la porta de fusta que tancava.

Té dues barraques adossades, una d'elles, la situada més al sud, té dos pisos i s'observa una xemeneia que servia per a la sortida de fums de la llar de foc del pis. També hi ha un forat a terra que connecta la planta superior amb la inferior. Les boixes de les tines donen a les barraques. La segona barraca és d'una planta.

Observacions:

Partint del Pont de Vilomara i en direcció a Rocafort, a 150 m de l'inici de la carretera BV-1224 agafarem el Camí de la Casa Nova que va vorejant la riera de Santa Magdalena i la riera de la Casa Nova fins arribar a la Casa Nova de Sant Jaume. En aquest punt deixarem la pista per agafar el camí que passa pel mig de la masia fins arribar a la riera. La creuarem i seguirem pel mateix, riera amunt on trobarem les tines de la Lluca i després les de Ratapinyades situades al marge dret del mateix camí, arribarem a una cruïlla sota el Racó dels Manresans. Cap a la dreta es segueix fins a les balmes Roges i serra dels Ermitanets, i per l'esquerra remunta a la carena de Puig Gili, direcció que cal prendre; a 900m de la cruïlla trobarem a l'esquerra una barraca ensorrada i al següent racó hi ha les tines a la dreta. Cal entrar una mica al bosc per veure-les bé. La pista baixa per altra costat de la carena fins a les tines del Ricardo, des de les quals també s'hi pot arribar.

Història

El Bages està organitzat a l'entorn d'un pla central d'entre 200-300m d'altitud tancat per un seguit de serralades; concretament la serralada de Sant Llorenç del Munt marca un territori muntanyós que domina les anomenades Valls del Montcau, un espai excepcional i singular en el qual una geografia difícil es barreja amb els testimonis d'una intensa activitat humana. Es tracta d'un territori emmarcat en el Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, que comparteix espai amb els municipis de Talamanca, Mura, El Pont de Vilomara i Rocafort, Navarcles i Sant Fruitós de Bages. Els tres primers municipis destaquen per concentrar un important nombre de tines enmig de les vinyes.

La importància del cultiu de la vinya es fa evident, fonamentalment, en la presència de tines a totes les cases i també enmig de les vinyes. La tradició vitivinícola al Bages ha marcat les diferents etapes històriques així com l'evolució dels municipis de la zona, des del segle XI fins el XIX. Al segle XIV són moltes les referències de tines i folladors al costat de les bótes a quasi totes les cases i cellers de la zona, i la tina apareix per primera vegada a documents a la zona del Bages durant el segle XIV.

A partir del segle XVI i XVII comencen a generalitzar-se les tines excavades a la roca, amb els dos recipients: un per xafar el raïm i altre per abocar-hi el most i la brisa perquè fermentés; però finalment es va acabar construint un tipus de tina que podia fer la mateixa funció en un únic recipient afegint el brescat, una graella de posts de fusta recolzades a la boca que permetien xafar el fruit i contenir el líquid extret a la inferior. El recipient fonamental per a l'elaboració del vi a partir del segle XVII, fou la tina, de forma circular o quadrada, construïda amb pedra en sec i morter de calç, amb l'interior impermeabilitzat amb cairons envernissats de color vermellós.

Cronològicament, les tines excavades a la roca daten de l'edat mitjana, mentre que les folrades amb cairons

envernissats es van fer a partir del segle XVII (Ballbé, 1993). L'apogeu de la vinya al segle XVIII obliga a construir més tines a l'exterior de les cases, probablement utilitzades per parcers, mentre que les interiors de les cases eren dels amos.

L'expansió dels segles XVIII i XIX es dona quan la fil·loxera afectà les vinyes franceses el 1863, i la demanda de vins catalans augmentà. Però a partir de 1892, començà a afectar la nostra zona. Tot i què es plantaren algunes vinyes amb peu americà, que va mantenir el conreu de la vinya fins a la industrialització, no tornaria a ser mai més un conreu important, abandonant-se progressivament les feixes.

Bibliografia

Ballbé i Boada, Miquel (1993). Tines al mig de les vinyes a la comarca del Bages. Quaderns del Centre d'Estudis del Bages, núm. 6.

Ballbé i Boada, Miquel (1998) El Pont de Vilomara i Rocafort. Aspectes històrics. Centre d'Estudis del Bages i Ajuntament de El Pont de Vilomara, Monografies 20. Pàg. 134-135.

CORTÉS ELÍA, MARÍA DEL AGUA (2017) Inventari de les tines de les Valls del Montcau. Pla Director de les tines a peu de Vinya. Diputació de Barcelona, Ajuntaments de El Pont de Vilomara i Rocafort, Talamanca i Mura.

[Http://bagesterradevins.cat/patrimoni](http://bagesterradevins.cat/patrimoni)

Blogg de David Hernández: <http://amagatallsdesantllorc.blogspot.com.es/2016/01/tines-entre-dues...>

Blogg de Eloi Font: <http://torcularium.blogspot.com.es/2016/01/tines-entre-dues-valls.html>

